

Số: /HD-CCTTBVTV

Nam Định, ngày tháng 01 năm 2025

HƯỚNG DẪN

Biện pháp kỹ thuật quản lý lúa cỏ, cỏ dại và ốc bươu vàng hại lúa vụ Xuân 2025

Lúa cỏ và cỏ dại là loại dịch hại có khả năng lây lan nhanh, sinh trưởng và phát triển rất mạnh, cạnh tranh trực tiếp về dinh dưỡng và ánh sáng với lúa trồng, làm giảm năng suất, chất lượng hạt gạo và khó phòng trừ. Trong vụ Mùa 2024, các địa phương đã tích cực áp dụng các biện pháp quản lý lúa cỏ, tuy nhiên vẫn còn 50 ha nhiễm lúa cỏ, chủ yếu là nhiễm nhẹ.

Ốc bươu vàng có khả năng sinh sản nhanh, sống lâu, chịu được điều kiện khắc nghiệt và có sức phá hại lớn. Ốc thường gây hại mạnh giai đoạn lúa non, lúa mới cấy, sạ; đặc biệt trên những ruộng trũng gần mương máng.

Để chủ động ngăn chặn lúa cỏ, cỏ dại và ốc bươu vàng, bảo vệ tốt sản xuất vụ Xuân 2025; Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật Nam Định hướng dẫn một số biện pháp kỹ thuật quản lý lúa cỏ, cỏ dại và ốc bươu vàng như sau:

I. BIỆN PHÁP KỸ THUẬT QUẢN LÝ LÚA CỎ

Áp dụng tổng hợp các biện pháp (trong đó ưu tiên sử dụng biện pháp canh tác và thủ công) và thực hiện liên tục trong 1 số vụ sản xuất để đảm bảo hiệu quả phòng trừ cao.

1. Biện pháp canh tác

a. Chọn giống lúa đảm bảo chất lượng

Sử dụng giống lúa đạt tiêu chuẩn về chất lượng, không để giống trên những ruộng bị nhiễm lúa cỏ từ vụ trước gieo cấy cho vụ sau.

b. Chuyển đổi phương thức gieo cấy

Hạn chế tối đa việc gieo sạ. Những vùng lúa cỏ gây hại nặng: chỉ đạo quyết liệt việc cày bừa, làm đất kỹ, chuyển gieo sạ sang áp dụng mạ khay - máy cấy, cấy tay hoặc luân canh lúa với cây trồng cạn, cây trồng nước (khác họ) để dễ dàng nhận biết, loại bỏ hầu hết lúa cỏ sau 1 - 2 vụ.

c. Phòng, trừ lúa cỏ khi làm đất

- Khi cho nước vào ruộng để làm đất cần đặt lưới chắn hạt lúa cỏ tại đầu đường dẫn nước vào ruộng; nếu có hạt lúa cỏ, hạt thóc lép, lửng trôi dạt vào góc ruộng thì tiến hành vớt đem ra khỏi ruộng và tiêu hủy.

- Đối với những ruộng bị nhiễm nặng lúa cỏ: Khoanh vùng, lấy nước sớm và tiến hành lồng bừa nông, san phẳng ruộng rồi rút cạn nước ruộng (như gieo mạ) để như lúa cỏ nảy mầm. Khi cây lúa cỏ có khoảng 3 lá tiến hành lấy nước cày lật úp, làm đất nhuyễn để diệt lúa cỏ.

d. Ngăn chặn lây lan lúa cỏ theo máy móc

Vệ sinh máy gặt, máy cày để hạt lúa cỏ không theo máy móc lây lan sang khu ruộng khác, từ vùng bị nhiễm lúa cỏ sang vùng không bị nhiễm lúa cỏ.

e. Đảm bảo chế độ nước: giữ mực nước thường xuyên trong ruộng từ 1-3 cm cho lúa sau khi gieo cấy đến khi kết thúc để nhánh hữu hiệu để hạn chế lúa cỏ nảy mầm và phát triển.

2. Biện pháp thủ công

- Thường xuyên nhổ bỏ, cắt các bông lúa cỏ lẫn tạp khi chưa chín đem tiêu hủy là công việc rất hiệu quả để tiêu diệt nguồn lây lan.

- Tiến hành nhổ bỏ, tiêu diệt lúa cỏ tập trung vào các thời điểm sau:

+ Sau gieo cấy 7-20 ngày (*dễ nhổ bỏ cây lúa cỏ mọc ngoài hàng*);

+ Khi lúa giai đoạn đòng - ngậm sữa: Phát động nông dân cắt các bông lúa cỏ khi mới trổ - ngậm sữa, tránh rơi vãi hạt, đem tiêu hủy; không được để lúa cỏ trên ruộng, bờ ruộng hoặc vớt xuống kênh mương.

3. Biện pháp sinh học

- Khi gặt xong có thể thả vịt vào ruộng để ăn các hạt lúa rụng trên ruộng, trong đó có cả hạt lúa cỏ.

- Những diện tích nhiễm nặng lúa cỏ không cho thu hoạch (>70%) cần cắt cho gia súc ăn hoặc cày vùi, sử dụng chế phẩm vi sinh AT-YTB (100-200g/sào), Sumitri, Trichoderma... để phân hủy nhanh rơm rạ và hạt lúa cỏ.

II. BIỆN PHÁP PHÒNG TRỪ CỎ ĐẠI

1. Biện pháp thủ công

- Cày bừa, làm đất kỹ, thu dọn hết cỏ dại, san phẳng ruộng.

- Làm cỏ sớm, sau cấy khoảng 10-12 ngày bón phân thúc lần 1 kết hợp làm cỏ sục bùn bằng tay hoặc bàn cào răng lược.

- Giữ mực nước trong ruộng thích hợp (1-3 cm) ở thời gian sau khi lúa mới cấy đến để nhánh có tác dụng hạn chế cỏ dại và lúa cỏ.

2. Biện pháp hoá học

2.1. Lựa chọn thuốc

- Sử dụng thuốc trừ cỏ có hiệu lực cao nhưng ít độc hại với người và môi trường. Không sử dụng thuốc cấm, thuốc ngoài danh mục được phép sử dụng. Đối với lúa sạ sử dụng các loại thuốc nhóm tiền nảy mầm, thuốc có chất an toàn cao. Đối với lúa cấy chủ yếu sử dụng các loại thuốc tiền nảy mầm và hậu nảy mầm sớm (*theo Phụ lục 1*).

- Đối với ruộng có nhiều cỏ đuôi phụng cần xử lý bằng thuốc có hoạt chất Cyhalofop-butyl (*Linhtrơ 200EW, Grass super 100D, Anstrong 10EC, Cyhany 250EC, Pitago 550WP, Nixcher 200EC, Push 330EC, Slicesusamy 200EC,...*).

- Ruộng có nhiều cỏ lồng vực nên sử dụng thuốc có hoạt chất Quinclorac (*Ankill A 40WP, Pitagor 550WP, Siftus 500WP, Startup 450SC...*).

- Đối với ruộng có nhiều cỏ đuôi phụng và cỏ lồng vực nên sử dụng thuốc: *Linhtrơ 200EW, Grass super 100D, Nixcher 200EC, Push 330EC, Pitago 550WP, Startup 450SC, ...*

- Đối với ruộng có nhiều cỏ chác lác, lá rộng nên sử dụng thuốc có hoạt chất Bentazone: *Basagran 480SL, Startup 450SC, Cambio Pro 460SL, ...*

2.2. Phương pháp xử lý thuốc

- Sử dụng thuốc đúng nồng độ và liều lượng theo hướng dẫn ghi trên bao bì thuốc; không phun tăng liều, phun chồng lồi.

- Không phun thuốc trừ cỏ khi nhiệt độ dưới 15⁰C.

- Không phun thuốc khi mực nước trong ruộng lớn (*ngập đỉnh sinh trưởng của lúa*) hoặc ruộng khô hạn, thiếu ẩm.

- Sau khi xử lý thuốc cần giữ mực nước đều từ 1 - 3 cm trong 3 - 5 ngày để tăng hiệu quả trừ cỏ của thuốc.

- Thực hiện tốt các biện pháp an toàn khi sử dụng thuốc trừ cỏ.

Lưu ý: Thuốc trừ cỏ rất dễ gây ngộ độc ảnh hưởng đến cây trồng, nên hạn chế sử dụng thuốc, không sử dụng thuốc trừ cỏ với mục đích phi nông nghiệp hoặc trừ cỏ tại nơi công cộng, trên bờ ruộng, ven đường ... tránh ảnh hưởng đến cây trồng, con người và môi trường sinh thái.

III. BIỆN PHÁP DIỆT ỐC BƯƠU VÀNG

1. Biện pháp thủ công

- Tạo các rãnh nhỏ xung quanh ruộng, khi tháo nước, ốc tập trung xuống rãnh để thu gom.

- Cắm que cọc rải rác trong ruộng để thu hút ốc đến đẻ trứng và thu bắt thuận tiện.

- Dùng lưới mắt cáo bằng kim loại, lưới nylon có lỗ nhỏ hoặc phen chặn trước cửa ruộng, mương máng, cống dẫn nước vào ruộng... để ngăn ốc từ bên ngoài xâm nhập vào ruộng lúa đồng thời dễ thu gom diệt ốc.

Các biện pháp thủ công cần được tiến hành thường xuyên trong suốt vụ. Ốc thu gom đem tiêu hủy hoặc dùng làm phân bón cho cây trồng, nghiền làm thức ăn chăn nuôi.

2. Biện pháp sinh học

Thả vịt vào mương máng, ruộng lúa đã cứng hoặc sau khi thu hoạch để vịt ăn ốc con.

3. Biện pháp dùng thuốc hóa học

- Chỉ dùng thuốc hóa học khi mật độ ốc cao, ốc tuổi nhỏ không thể bắt bằng tay. Ưu tiên sử dụng thuốc nhóm hoạt chất Metaldehyde an toàn cho cây trồng và ít độc đối với động vật thủy sinh (*theo Phụ lục 2*).

- Thuốc trừ OBV rất độc đối với động vật thủy sinh nên việc diệt OBV phải dùng biện pháp thủ công là chính. Nếu phải sử dụng thuốc hóa học thì sau khi phun thuốc không cho nước trong ruộng chảy ra mương máng trong 3 ngày để tăng hiệu quả của thuốc và hạn chế ảnh hưởng tới các loài động vật thủy sinh. Không phun thuốc gần khu vực nuôi trồng thủy sản.

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

Để quản lý lúa cỏ, cỏ dại và diệt ốc bươu vàng an toàn, hiệu quả; Chi cục Trồng trọt & Bảo vệ thực vật đề nghị Phòng Nông nghiệp & PTNT, Phòng Kinh tế thành phố, Trung tâm Dịch vụ Nông nghiệp các huyện, thành phố tập trung thực hiện:

1. Thường xuyên tuyên truyền qua các phương tiện thông tin đại chúng, tổ chức tập huấn biện pháp kỹ thuật để các hộ nông dân thực hiện theo đúng hướng dẫn của Chi cục Trồng trọt & BVTV.

2. Tăng cường công tác quản lý, giám sát việc quảng cáo, kinh doanh và sử dụng thuốc bảo vệ thực vật ở các huyện, thành phố; chỉ đạo các đại lý, hộ kinh doanh thuốc BVTV hướng dẫn nông dân sử dụng thuốc theo nguyên tắc “4 đúng” và thu gom bao gói thuốc bảo vệ thực vật sau sử dụng đúng nơi qui định./.

Nơi nhận:

- Cục TTtr, Cục BVTV; TT BVTV phía Bắc;
- VP3 UBND tỉnh;
- Lãnh đạo Sở NN&PTNT;
- Phòng Kế hoạch-Kỹ thuật Sở NN&PTNT;
- Trung tâm Khuyến nông;
- UBND, Phòng NN&PTNT các huyện, phòng Kinh tế TP;
- Trung tâm Dịch vụ NN các huyện, TP;
- Đài PT-TH tỉnh, Báo Nam Định;
- Website Sở NN&PTNT; Chi cục TT&BVTV;
- Lưu: VT; P.BVTV.

CHI CỤC TRƯỞNG

Trần Ngọc Chính

Phụ lục 1: Lựa chọn thuốc trừ cỏ vụ Xuân 2025

TT	Tên nhóm hoạt chất	Tên thương phẩm	Liều lượng (g, ml/sào)	Thời điểm phun (ngày sau cấy/sau sạ)
1	Pretilachlor	Prefit 300EC, 342 WP	33 - 50 ml (Chai 100 ml dùng 2-3 sào)	1 - 4
		Sofit [®] 300EC		
		Starfit 300EC		
		Acofit 300EC		
		Vithafit 300EC		
		Chani 300EC		
2	Propisochlor	Fenrim 18.5WP	15 g	5 - 14
3	Cyhalofop butyl 150g/kg + Quinclorac 400g/kg	Pitagor 550WP	25 g	10 - 20
	Cyhalofop-butyl 8% + Penoxsulam 2%	Grass super 10 OD	40 - 50 ml	7 - 10
	Cyhalofop-butyl 50g/l + Penoxsulam 10g/l	Topshot [®] 60 OD	35 ml	7 - 10
	Quinclorac 200g/l + Bentazone 200 g/l + Cyhalofop butyl 50g/l	Startup 450SC	50 ml	7 - 10
4	Quinclorac	Vinarius 500WP	11 - 15 g	7 - 20
		Siftus 500WP	13,5 - 15 g	7 - 15
		Ankill A 40WP	14 - 18 g	8 - 15
5	Cyhalofop-butyl	Linhtrơ 200EW	40 ml	15 - 20
		Nixcher 200EC	40 ml	15 - 20
		Anstrong 10EC	40 ml	15 - 20
		Cyhany 250EC	25 ml	15 - 20
		Push 330EC	30 - 40 ml	7 - 15
		Slincesusamy 200EC	40 - 50 ml	7 - 18
6	Bentazone	Basagran 480SL	50 ml	8 - 15
		Cambio Pro 460SL	36 ml	15 - 20
		...		

Phụ lục 2: Lựa chọn thuốc trừ Ốc bươu vàng vụ Xuân 2025

TT	Tên nhóm hoạt chất	Tên thương phẩm	Liều lượng (g, ml/sào)
1	Metaldehyde	Boxer 15GR	100 - 180
		Bolis 12GB	200
		Cửu Châu 15GR	144 - 180
2	Metaldehyde + Niclosamide	Vịt Đỏ 256EW	35 - 50
		Starpumper 800WP	12 - 18
3	Niclosamide-olamine	Clodansuper 700WP	12 - 18
4	Niclosamide	Oc clear 700WP	10 - 20
		Pazol 700WP	12 - 18
		Blackcarp 750WP	12 - 18
		VT-dax 700WP	12 - 18
		...	